

NHẬN DIỆN, PHÊ PHÁN TRÀO LƯU PHÂN BIỆT VÙNG MIỀN TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG CHO THANH NIÊN HIỆN NAY

LÊ TRUNG THÁI - NGUYỄN MINH THÀNH

Thời gian gần đây, trên nền tảng các trang mạng xã hội như Tiktok, Facebook, Telegram,... thường xuyên xuất hiện các cụm từ "Parky", "Namkiki" với mục đích mỉa mai, châm chọc, thể hiện sự phân biệt vùng miền đã gây ra những phản ứng gay gắt trên không gian mạng (KGM), tiềm ẩn nguy cơ chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc Việt Nam.

Nhận diện trào lưu phân biệt vùng miền và hệ quả của nó trên KGM

"Vùng miền" là thuật ngữ sử dụng để chỉ các khu vực địa lý hoặc văn hóa có đặc trưng riêng biệt, khác biệt so với các khu vực khác trên cùng một quốc gia hoặc khu vực. Việc phân biệt vùng miền là rất phổ biến trên thế giới, do những đặc trưng về địa lý, thổ nhưỡng, ngôn ngữ, tập tục, phong tục và lịch sử của từng vùng, miền, khu vực khác nhau. Việc hiểu biết và tôn trọng đặc trưng của từng vùng miền sẽ giúp chúng ta hiểu và kính trọng nhau hơn, đồng thời giúp tăng cường đoàn kết và sự đồng thuận trong cộng đồng.

Tuy nhiên, một bộ phận giới trẻ hiện nay phân biệt vùng miền qua những "cụm từ" trở thành "trend", "trào lưu" trên KGM. Lướt các video trên Tiktok, chúng ta dễ dàng bắt gặp những bình luận trong các clip có cụm từ "Parky", "Namkiki" với mục đích mỉa mai, châm chọc. Cụm từ này do một bộ phận người dùng Tiktok tạo nên, dựa trên cụm từ "Bắc kỳ", "Nam kỳ", danh xưng mà vua Minh Mạng ấn định vào năm 1834, mà sau này thực dân Pháp gọi miền Bắc, miền Nam Việt Nam trong thời kỳ đô hộ. Thế mà bây giờ, chúng ta lại dùng chính những từ của kẻ đô hộ cướp nước để gọi và phân biệt chính đồng bào ta.

Khi những từ ngữ này được lan

rộng, phổ biến, có sự tiếp tay, cổ súy của một bộ phận giới trẻ thiếu hiểu biết về lịch sử, có biểu hiện lệch lạc, dễ bị kích động, lôi kéo, đi theo trào lưu như một trò tiêu khiển mua vui, lấy cảm xúc thỏa mãn nhu cầu nhất thời mà gây ra những hệ lụy không đáng có về sau. Đáng buồn hơn, trào lưu này lại nhận được sự tham gia của không ít người như một trò giải trí tai hại.

Hệ quả là các hành vi gây mất đoàn kết, khiến người khác hoặc những người xung quanh cảm thấy mình bị đả kích, dẫn đến gây rối trật tự công cộng; là hành vi của việc làm trái với tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái, lá lành đùm lá rách của nhân dân ta; về mặt pháp luật, đó là hành vi vi phạm pháp luật, xúc phạm đến danh dự, nhân phẩm và uy tín của người khác có thể xử phạt hành chính hoặc truy tố trách nhiệm hình sự tùy theo tính chất, mức độ khác nhau.

Biện pháp giảm thiểu trào lưu phân biệt vùng miền trên KGM hiện nay

Trong những năm tháng kháng chiến bảo vệ Tổ quốc hào hùng của dân tộc. Đảng ta đã khẳng định: Nam Bắc một nhà, không có lực lượng nào có thể chia cắt được. Hay như câu nói: Bắc Nam ruột thịt một nhà, sốt cơm chia áo đậm đà tình thương. Trong công cuộc đổi mới đất nước, Đại hội XIII

của Đảng đã xác định: "Phát triển con người toàn diện và xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc văn hóa dân tộc, để văn hóa thực sự trở thành sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc". Để văn hóa trở thành mục tiêu, động lực cho sự phát triển bền vững, chúng ta cần chung tay xây dựng những giá trị văn hóa tốt đẹp từ những điều nhỏ nhất, trước hết là gạt bỏ những định kiến, trào lưu phân biệt vùng miền trên KGM của một bộ phận giới trẻ hiện nay, cụ thể là:

Một là, tăng cường nâng cao nhận thức cho cộng đồng và ngay chính bản thân chúng ta về các giá trị văn hóa vùng miền.

Đây là một nội dung, giải pháp có ý nghĩa hết sức thiết thực, là cơ sở để ngăn chặn trào lưu phân biệt vùng miền hiện nay. Trong đó, cần tập trung làm tốt công tác giáo dục và tuyên truyền về đa dạng văn hóa dân tộc và vùng miền, khuyến khích sự tôn trọng và đoàn kết giữa các dân tộc và vùng miền bằng nhiều hình thức, biện pháp khác nhau như: Tích cực học tập, cập nhật những quan điểm, chính sách về văn hóa của Đảng ta. Nhận thức được các hành vi, định kiến phân biệt vùng miền trên KGM đi ngược lại với thuần phong mỹ tục, ảnh hưởng không tốt đến đạo đức, lối sống, nhận thức của giới trẻ. Đưa những thông tin tích

cực, tạo ra các trào lưu đẩy lùi các hành vi phản cảm với nội dung lấy cái đẹp dẹp cái xấu, từ đó cuốn hút đông đảo thanh niên tham gia. Mỗi cá nhân cần phải học cách chịu trách nhiệm với từng bình luận, nút like, share của mình; chia sẻ về những hình ảnh, video tích cực về các vùng miền góp phần tạo ra môi trường KGM văn minh, lành mạnh,...

Hai là, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý và kiểm soát thông tin trên KGM. Ý thức được tầm quan trọng của KGM. Đại hội XIII của Đảng chỉ rõ: "Tăng cường quản lý và phát triển các loại hình thông tin, truyền thông trên Internet. Kiên quyết loại bỏ các sản phẩm, thông tin độc hại, xuyên tạc, phản động, ảnh hưởng xấu đến ổn định chính trị - xã hội, thuần phong mỹ tục". Vì vậy, cần phải thúc đẩy lành mạnh hóa KGM; phát triển các chính sách và cơ chế quản lý thông tin trên mạng xã hội, tránh thông tin xuyên tạc, thiếu chính xác về dân tộc và vùng miền, ngăn chặn việc lan truyền các trào lưu định kiến, phân biệt vùng miền.

Ba là, rà soát, bổ sung, triển khai thực hiện hiệu quả hệ thống pháp luật hiện hành; tăng cường giám sát, kiểm tra, xử lý các hành vi phân biệt vùng miền trên KGM.

Trong bối cảnh khoa học và công nghệ phát triển mạnh mẽ, tội phạm mạng có chiều hướng gia tăng. Đảng và Nhà nước ta đã ban hành hệ thống pháp luật tương đối đồng bộ như Luật Công nghệ thông tin năm 2006; Luật An toàn thông tin mạng 2016; Luật An ninh mạng 2018 và các luật liên quan như: Bộ Quy tắc ứng xử trên mạng xã hội 2021 nhằm giúp chúng ta hiểu rõ ý nghĩa, giá trị, nội dung, quyền lợi, nghĩa vụ, trách nhiệm và những hành vi bị cấm liên quan đến văn hóa ứng xử khi tham gia mạng xã hội, hướng tới xây dựng môi trường mạng lành mạnh, an toàn,...

Bên cạnh đó, tăng cường giám sát, kiểm tra, xử lý các hành vi phân biệt dân tộc và vùng miền

theo quy định pháp luật trên KGM, kịp thời lan tỏa những nội dung, hành vi tốt đẹp; ngăn chặn, đẩy lùi những hành vi tiêu cực, phản cảm, tạo môi trường xã hội bình đẳng và công bằng.

Bốn là, tổ chức các dự án, chương trình, hoạt động giao lưu kết nối văn hóa các vùng miền.

Với 54 dân tộc anh em cùng chung sống đan xen trên lãnh thổ Việt Nam, hình thành nên nền văn hóa thống nhất trong đa dạng. Mỗi vùng miền có nét đặc sắc về văn hóa, dân tộc riêng có. Chính phủ và các đoàn thể địa phương cần có những dự án, chương trình kết nối, quảng bá về hình ảnh địa phương mình đến nhân dân cả nước, nhất là thế hệ trẻ nhằm xóa nhòa khoảng cách văn hóa vùng miền. Cùng với đó, tạo điều kiện cho các tổ chức, hội sinh viên, cá nhân tổ chức các sự kiện, cuộc thi nghệ thuật, chương trình thực tế với mục đích giúp giới trẻ hiểu biết, giao lưu và tiếp cận những giá trị văn hóa truyền thống dân tộc và vùng miền của nhau trên tinh thần thấu hiểu, đồng cảm, hòa thuận.

Năm là, tăng cường xây dựng và đẩy mạnh hoạt động của báo chí và các dư luận viên trên KGM.

Phát huy vai trò chủ động, tiên phong, dẫn dắt, định hướng của báo chí trong việc đưa các thông tin tích cực, chất lượng, chính xác, kịp thời, khách quan, là bộ lọc đáng tin cậy phê phán trào lưu phân biệt vùng miền. Đăng tải kịp thời trên các phương tiện thông tin đại chúng với nhiều nội dung, hình thức khác nhau để tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho người dân, đặc biệt là giới trẻ về các hành vi, trào lưu phân biệt vùng miền gây tổn hại đến tâm lý, tình cảm con người và xã hội. Bên cạnh đó, cần phát huy vai trò của các KOL (Key Opinion Leader) trên KGM, là những người có uy tín, có ảnh hưởng lớn trên các phương tiện truyền thông xã hội (người của công chúng, các trí thức, văn nghệ sĩ,...) hướng dẫn họ thể hiện các quan điểm, nhận

xét về những hệ lụy tiêu cực của trào lưu phân biệt vùng miền, tạo sức lan tỏa những cái hay, cái đẹp, đập tan cái xấu.

Sáu là, nâng cao năng lực phản bác các hành vi sai trái trên KGM về phân biệt vùng miền.

Việc người dùng nâng cao sức "đề kháng", trang bị hiểu biết về pháp luật, bộ lọc văn hóa tốt, ứng xử văn minh, lịch lãm trong tranh luận, phân biệt, có năng lực về tin tức, đánh giá được độ tin cậy của thông tin trên truyền thông xã hội là rất quan trọng. Cụ thể là: 1) Phải đọc kỹ toàn bộ nội dung bài viết, tránh trường hợp chỉ đọc tiêu đề nhằm giật tít để thu hút người đọc; 2) Hỏi tham khảo ý kiến chuyên gia hoặc các nguồn tin đáng tin cậy; 3) Luôn kiểm tra xem xét nguồn tin nhanh website để xác tín; 4) Cần kiểm tra thông tin minh họa, hình ảnh, đường liên kết xem thông tin có thật sự hữu ích hay vì mục đích nào khác; 5) Cân nhắc xem bản thân đang có thiên vị hay có định kiến với đối tượng nào không; 6) Hãy tỉnh táo phân biệt được đâu là tin thật, đâu là trò đùa của cư dân mạng xã hội; 7) Kiểm tra nhanh xem tác giả bài viết có đáng tin cậy không; 8) Kiểm tra thời gian đăng tin nhằm sàng lọc với những tin tức cũ bị đăng lại, chưa chắc chúng có liên quan đến sự việc hiện tại.

Tóm lại, để phát triển "sức mạnh mềm" của văn hóa Việt Nam, góp phần nâng cao sức mạnh tổng hợp quốc gia trong thời gian tới. Chúng ta cần chú trọng xây dựng văn hóa ứng xử lành mạnh trong xã hội, phát huy những giá trị tích cực về thuần phong, mỹ tục của gia đình và xã hội; nêu cao tinh thần tương thân, tương ái, đoàn kết; trọng tình nghĩa, trọng công lý và đạo lý xã hội. Đặc biệt là không được định kiến, phân biệt vùng miền thì nhất định chúng ta sẽ khắc phục được mọi khó khăn, vượt qua mọi thách thức để chấn hưng và xây dựng thành công một nền văn hóa Việt Nam "tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc".